

ПЕДАГОГІЧНІ КАДРИ

ОРГАН ПАРТБЮРО, ДИРЕКЦІЇ, КОМІТЕТУ ЛКСМУ
І ПРОФОРГАНІЗАЦІЇ КИЇВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
ПЕДАГОГІЧНОГО ІНСТИТУТУ імені О. М. ГОРЬКОГО

№ 18 (87)

16

вересня
1959 року
СЕРЕДА

Ціна 15 коп.

Палкий привіт студентам-
першокурсникам — майбут-
нім майстрам педагогічної
справи!

У НОВОМУ РОЦІ — ПРАЦЮВАТИ ПО-НОВОМУ

Розпочався новий навчальний рік. Цей рік є першим рюком перетворення в життя закону про перебудову системи народної освіти.

Колективом нашого педагогічного факультету вже чимало зроблено в цьому напрямку. Зокрема, опрацьовані нові навчальні плани, які передбачають поліпшення підготовки фахівців різних профілів у нашому інституті. Кафедрами педагогічного факультету переглянуті та перероблені програми майже з усіх дисциплін. Відповідно до вимог нового закону збільшено кількість годин для проведення педагогічної практики з відривом і без відриву від занять. Переглянуто наукову тематику, проведено реорганізацію кафедри спецпедагогіки. На факультеті створено вечірній відділ, який готуватиме вчителів 1—4 класів та працівників дошкільних установ.

Проте, ще великі і невідкладні завдання стоять перед нами у 1959—1960 навчальному році. В першу чергу потрібно створити більш сприятливу навчально-матеріальну базу на факультеті: розпочати енергійну роботу по створенню нового кабінету методики початкової

освіти та нового великого розділу «Переддошкільне виховання» у дошкільному кабінеті.

Почесну справу навчання, виховання молодих будівників комунізму партія довірила нам. Це високе довіря партії зобов'язує нас постійно і наполегливо працювати над підвищенням ідейно-теоретичного рівня викладачів факультету і учнів дошкільних установ, проведення семінарських і практичних занять.

У новому навчальному році дальшого поліпшення і активізації потребують різні форми зв'язку навчального процесу з школою, налагодження систематичного контакту в роботі між викладачами факультету і учителями шкіл та працівниками дошкільних установ, проведення широких заходів педагогічної пропаганди серед громадськості та батьків. Ці завдання повинні стати основним змістом нашої навчальної роботи протягом всього навчального року. Для більш успішної організації навчального процесу дуже важливо вже з перших днів нового року створити обстановку нетерпимості до пропусків занять студентами, рішуче підносити проти цього ганебного явища голос громадськості, вживати

різні форми впливу до порушників трудової дисципліни.

Немає ніякого сумніву в тому, що новий навчальний рік стане роком дальшого поліпшення змісту навчання, підвищення його ідейно-теоретичного рівня, роком успішного розв'язання завдань, що стоять перед вищою школою на сучасному етапі.

Д. ШЕЛУХІН,
декан педагогічного
факультету.

ВСЕСВІТНЬО- ІСТОРИЧНА ПЕРЕМОГА РАДЯНСЬКОГО НАРОДУ

12 вересня 1959 року в Радянському Союзі здійснено другий успішний пуск космічної ракети.

Пуск ракети проведено з метою дослідження космічного простору при польоті до Місяця.

14 вересня, в 0 год. 2 хвилини 24 секунди за московським часом друга радянська космічна ракета досягла поверхні Місяця. Вперше в історії здійснено космічний політ з Землі на інше небесне тіло. На ознаменування цієї видатної події на поверхню Місяця доставлено вимпелі з зображенням герба Радянського Союзу і написом «Союз Радянських Соціалістичних Республік. Вересень, 1959 рік».

Досягнення Місяця радянською космічною ракетою є видатним успіхом науки і техніки. Відкрито нову сторінку в дослідженні космічного простору.

Вони стали студентами

150 юнаків і дівчат розпочали свій перший студентський рік в аудиторіях фізико-математичного і щойно відкритого інженерно-педагогічного факультетів. Близько ста з них прийшли в інститут з промисловості, сільського господарства, з лав Радянської Армії і Флоту. Це гідне поповнення наших факультетів. 14 осіб — члени і кандидати в члени КПРС, близько 130 — члени ВЛКСМ.

Серед першокурсників-виробничників багато є таких, що склали вступні екзамени на «відмінно» і «добре», незважаючи на тривалу перерву в навчанні. Це пресовиця Т. Храменко, робітниця друкарні Т. Біляк, колгоспник І. Шапоренко, доярка О. Остапенко, столяр М. Семенець, шофер М. Пантелєєв, електрослюсар С. Войцеховський, демобілізований воїн Радянської Армії В. Міколенко, І. Шевченко, О. Година, І. Погорілий та багато інших.

Заняття на перших курсах обох факультетів розпочались першого вересня рівно о 9 годині ранку.

Для читання лекцій і проведення практичних занять на перших курсах кафедри інституту виділили досвідчених викладачів — доцентів Л. П. Тендереса, П. Р. Чамату, О. Т. Чалого, П. И. Ковалю, кандидатів наук Я. В. Хромого, В. М. Кукар, В. П. Степенко, М. І. Шкіля, старших викладачів

П. П. Галагана, В. М. Котлову, М. Г. Чумака, В. С. Шекеру.

З перших же днів занять для студентів-першокурсників організовано допомогу. Так, кафедра математичного аналізу і геометрії (завідуючий кафедрою професор С. Ф. Феценко) організувала консультації з математики за програмою середньої школи, виділивши для цієї роботи таких викладачів як доцент П. П. Коваль, В. М. Котлова, Я. В. Хромой, М. І. Шкіль.

Перші курси фізико-математичного та інженерно-педагогічного факультетів в цьому році почали працювати за новим навчальним планом. Згідно цього плану більше уваги буде приділятися практичній підготовці студентів. Так, студенти інженерно-педагогічного факультету і відділу фізики фізико-математичного факультету один день на тиждень працюватимуть в навчальних майстернях. Для цих же спеціальностей введено новий курс — загальна хімія. Більше часу відведено на практичні заняття студентам-математикам.

Навчальний рік розпочався. Є всі підстави сподіватись, що при повсякденній самостійній роботі, при сумлінному відвідуванні лекцій наші першокурсники зможуть виправдати високе звання радянського студента.

Г. КОРДУН,
заступник декана фізико-математичного факультету.

Перша зустріч з викладачами

Актовий зал інституту — традиційне місце для проведення найбільш цікавих заходів: нарад, конференцій, зустрічей, концертів, вечорів тощо. І не дивно, що саме тут вирішили зібратися на свою першу зустріч студенти-першокурсники і викладачі.

З нетерпінням чекали цього дня вчорашні абітурієнти. Скільки тривоги, скільки наполегливої праці залишилось позаду!

Різними шляхами йшли вони до інституту. У одних за плечима нелегка служба солдата, другі принесли з собою пахощі дозрілих хлібів, треті встигли в неспокійних шахтах, четверті... але зрештою не так важливо, хто де працював. Найголовніше те, що наше нове поповнення прийшло з самої гущі трудового життя і прийшло тому, що відчуло гостру потребу в підвищенні знань. Такий закон нашого прекрасного життя: не заспокоюватися на досягнутому. Опанував спеціальність — не зупиняйся, йди вперед, твори, вчись. Для цього у нашій країні є всі можливості: технікуми, школи, курси, інституту, університети, академії.

А що ж чекає на новому шляху? Чим наповнюватиметься життя в інституті? Як проводити своє дозвілля студентська молодь? Ці і багато інших не менш важливих питань хвилювали першокурсників перед початком першого студентського року. Щоб розв'язати їх, вони і прийшли в актовий зал напередодні першого дзвінка.

Але не тільки молодь зібралась у цей день в залі. Прийшли сюди і викладачі. Що ж привело їх сюди? Незже і Олександра Григоровича Кириченка,

одного з найдосвідченіших мовознавців, скроні якого вже давно вкрила сивина, цікавлять ті самі питання? А професор Петро Костянтинович Волинський — автор багатьох монументальних літературознавчих праць — про що він говоритиме з цими юнаками і дівчатами, які тільки-но почнуть оволодівати основами наук? Прийшла на цю зустріч і доктор педагогічних наук професор Тетяна Федорівна Бугайко і багато інших викладачів, які не одне десятиліття свого життя присвятили вихованню майбутніх педагогів.

На трибуну один за одним піднімаються промовці. І директор інституту Марія Максимівна Підтиченко, і завідувач кафедрою психології Дмитро Федотович Ніколенко, і завідувач кафедрою методики математики Іван Євгенович Шиманський, і секретар комітету ЛКСМУ Олег Семко — всі вони щиро вітали першокурсників з високим званням радянського студента. У виступах старших товаришів було висловлено багато конкретних побажань, порад. Виступаючі викладачі наголошували на тому, що успіхи у навчанні придуть тільки тоді, коли студенти будуть наполегливо оволодівати основами наук...

І знову поздоровлення, і знову побажання...

Хороше поповнення прийшло до нас. Великі завдання стоять перед ними і в навчанні, і в комсомольській роботі, і в спорті, і в художній самодіяльності, і в суспільнокорисній праці. Великі надії покладаємо ми на них. Щасливої дороги вам, наші дорогі друзі!

Ю. ПОЛУДНЕНКО.

Студенти V курсу мовно-літературного факультету свій останній навчальний рік розпочали з проведення педагогічної практики.

На фото: група дівчат з українського відділу перед від'їздом в м. Запоріжжя прийшла до одного з найдосвідченіших викладачів факультету — доцента кафедри української мови Бориса Миколайовича Кулика на консультацію. Фото М. Шурика.

Один з п'ятдесяти

Шалений вітер носився по полю, зі злістю вдаряв по електричних проводах, які враз заводили лише їм зрозумілу мелодію, сіпав за поли старенького піджака, робив спробу жбурнути в обличчя Григорію пригорщ колючого снігу. Але Григорій не закривався. Хай січе, а він однак на зло всім буде ходити цією засипаною по коліна снігом стежкою, буде учитись. Наперекір всім: і степовому гультаєві-вітру, і товаришам, обличчя яких розпливалися в глузливий посмішці, і їй, що, мабуть, не зрозуміла тоді його...

Говорила:

— Хоч і вдасться закінчити десять класів, однак засохнеш у своїй МТС. Зараз скільки тактих з середньою освітою...

— А я в інститут поступлю.

— Та ти ще й восьмий не закінчив, а вже про інститут мрієш. Не бачити тобі його, як власних ушей.

А дома матір:

— Хуртовина яка... Не йшов би. Та й взагалі, яка то наука: весь день на роботі, а ввечері — в школу, та ще хоч би дома, а то за п'ять кілометрів ходити.

— Ви ж самі учили, що треба бути стійким, наполегливим у досягненні своєї мети. Я твердо вирішив, — сказав Григорій, похапцем складаючи в портфель книги.

— Та дивись... Я хочу як краще...

Тяжко на серці. Та не зарадиш зараз його нічим. Тільки думки, важкі, неспокійні від пережитого, роїлися в голові, тривожили свідомість. Багато зрозумів тоді. Мабуть, вперше задумався над майбутнім.

Григорій любив роботу меліоратора. Хоч вона й важка, але завжди вабила, захоплювала його, і він горів бажанням ще краще працювати, хотівся віддавати свою молодую кипучу енергію, зробити щось хороше для полегшення праці.

В нього всього сім класів, значить, потрібно учитись. Та це не так просто. В селі лише семирічка, а роботу не покинеш, бо домашні умови не досить втішні. Крім стареньких батьків, ще сім братів та сестер, і він — найстарший. Тому з охотою записався у восьмий клас вечірньої школи, що відкрилася тоді у районному містечку Макарові.

Крім Григорія Мудрака, подібний шлях до інституту і в Тимошенка, шахтаря з Донбасу, і у В. Прасол, С. Булуй і багатьох інших.

Їх — п'ятдесят на українському відділі юнаків і дівчат, засмаглих під степовим сонцем, загартованих у труді, змужнілих, випробуваних труднощами. Їм — гідне місце в інституті.

П. ІГНАТЕНКО,

студент І курсу мовно-літературного факультету.

ДОБРЕ ПОПРАЦЮВАЛИ

Надзвичайно організовано і дружно пройшов неділенький по-впорядкуванню будинку і по-двір'я в гуртожитку № 1.

Ще з восьмої години ранку члени студради почали готувати необхідні інструменти і знаряддя. Кожен член студради відповідав за певну ділянку роботи.

Ось і дев'ята година. Линуть звуки бадьорої музики. В кімнатах, в коридорах незвичайне по-жвавлення — всі поспішають на задалегідь відведені місця роботи. Скрізь — в коридорах, на подвір'ї і навіть на горіщі чути веселі пісні, жарти. Сумлінно, з юнацьким завзяттям прибирають студенти свій гуртожиток, щоб приємно було і вчитись і відпочивати.

На спортивному майданчику, де роботою керує член студради С. Порязев, невтомно трудяться мешканці четвертої, шостої, двадцять першої і тридцять другої кімнат; в коридорах хазайнують дівчата з шістдесятої та шістдесят третьої кімнат. Особливо старанно попрацювали Л. Костира, В. Кириченко, Н. Осипович, В. Черен, Г. Стротієнко, В. Репецький, І. Левандовський, В. Співак, В. Кагановський. Не відставали від старших товаришів і першокурсники В. Качко, О. Юхновський, В. Никоненко, В. Джемелійський, А. Колісник, М. Пантелєєв. Вони добре попрацювали на горіщі, в читальному залі і на спортивному майданчику.

Звичайно, важко перерахувати всіх тих, хто добре попрацював на цьому неділеньку — їх дуже багато. Всім їм хочеться з великою вдячністю сказати:

— Хороші ви, трудолюбиві, друзі!

М. МАНДЗЮК,
редактор стінгазети
«За культурний побут».

Екскурсія в колгосп

Нарешті наша мрія здійснилася. Не так давно група наших студентів побувала в колгоспі «Україна» с. Тарасівки, Київської області.

Тут нас зустріли секретар партійної організації тов. Покатаєв та колгоспники.

Тов. Покатаєв розповів нам про структуру колгоспу, його матеріально-технічну базу, про життя і працю членів колгоспу.

Хоч ми і не студенти сільськогосподарської академії, але нас цікавить життя колгоспу, тому що у нас, в Чехословаччині, засновуються сільськогосподарські артілі по прикладу колгоспів в СРСР. Тому, щоб краще пізнати структуру сільськогосподарського виробництва в Радянському Союзі, ми поставили багато питань, на які

тов. Покатаєв дав докладні, конкретні відповіді.

Після розмови з ним ми оглянули господарство колгоспу. Побували в корівнику, на птичфермі, в коморах і складах.

Нам сподобалися добре доглянуті сади й городи артілі; не обминули ми і колгоспної техніки, більшість якої артіль придбала на власні кошти.

Розмовляючи ми з багатьма колгоспниками, які нам дуже багато цікавого розповіли про своє життя. Це все на нас справило дуже сильне враження.

Нам усім хочеться щиро подякувати нашому агітатору П. М. Кульчицькій за організацію цікавої, повчальної екскурсії в колгосп.

Ян ПРИГАНЦ,
студент V курсу мовно-літературного факультету.

Гуртки чекають на вас

У наступному році в Москві відбудеться декада української літератури і мистецтва. Весь український народ готується до цієї знаменної події. Декаді передуватимуть районні, міські, обласні та республіканські огляди художньої самодіяльності. В зв'язку з цим при клубі нашого інституту створюються великі колективи художньої самодіяльності, якими керуватимуть досвідчені викладачі. В найближчий час починають працювати такі гуртки: інститутська хорова капела, хореографічний, художнього читання, оперна студія, духовий оркестр, естрадний ансамбль. Кращим з цих колективів буде надано право захищати честь інституту на районному огляді художньої самодіяльності, який відбудеться у листопаді цього року.

Обов'язок кожного студента — зробити все від нього залежне для того, щоб наші колективи добре підготувалися до цього відповідального екзамєну.

Співайте ті, хто вміють співати! Танцюйте ті, хто можуть танцювати! Грайте на музичних інструментах, пишіть пісні, вірші, інтермедії. Цінна пропозиція, порада — це теж дієва допомога. Тільки зусиллями всього колективу можна досягти успіхів.

Л. ПАВЛОВ.

ЗАПОВІТНА МРІЯ ЗДІЙСНИЛАСЯ

В дитинстві її називали не-посидюю. Така собі звичайна: кострубатє волосся, вилицюватє личко, але навіть хлопці поважали метке, гостре на слово, худорляве дівча. Аж до сьомого класу здавалось, що вона не ростє. А там комсомольський комітет, робота молодшої піонервожатої, щоденне, кропітке навчання.

— Таке малє, а хоч би тобі захекалось, — говорили вчителі, спостерігаючи гарячкуватий погляд, швидку ходу і нетерплячі жести Раї. І була ще художня

самодіяльність. Здавалось, що оповідання Горького «Мати зрадника» ніхто в світі не міг виконати краще за неї. Але артисткою, на велике здивування товаришів, вона не стала.

— Чому я хочу бути вчителем? — одного разу запитала сама себе, а потім вирішила перевірити, наскільки реальна ця мрія. І ось вона — старша піонервожата однієї з святошинських шкіл. Аж слізи стояли на очах, коли вперше відчула, як потяглися до неї діти. А тут хвороба, яка прикувала до ліж-

ка... І знову робота, повторення напівзабутого матеріалу, підготовка до вступу в педінститут. Заповітна мрія вчитися на педагога стала дійсністю. Раї Маноїлова — студентка факультету по підготовці вчителів молодших класів.

Так мало прожито, але в серці повно щастя — вона збирає його по дорогах юності, впевнено крокуючи в світле, трудове майбутнє.

В. ВАШКУЛАТ,
студент мовно-літературного факультету.

Майстри учбових майстерень **В. Гончар** і **Р. Захарченко** за комплектуванням нових таблиць, які будуть використовуватись студентами під час роботи в майстернях.

ЮЛІУШ СЛОВАЦЬКИЙ І УКРАЇНА

У вересні минуло 150 років з дня народження одного з найвидатніших польських поетів Юліуша Словацького. За рішенням Всесвітньої Ради Миру ця дата відзначається всім прогресивним людством. Поряд з духовними скарбами, витвореними генієм М. Коперніка, А. Міцкевича, Ф. Шопена, творчість Ю. Словацького становить національну гордість поляків.

Народився С л о в а ц ь к и й у м. Кременці на Україні в родині професора ліцею. Майбутній поет зростав серед українського народу, вивчив його співучу мову, назавжди покохав мальовничу волинську природу. В Кременці пройшло його раннє дитинство. Навчаючись у Вільно в гімназії, а згодом в

університеті, Словацький приїжджав до Кременця на вакації. Чутливе поетичне серце вражали своєю красою блакитні кременецькі гори, заквітчані левади, сріблясті хвилі Ікви, солов'иний спів і ніжна, нерідко сумна українська пісня, яку Юліуш чув з усї подільських селян-кріпаків с. Верхівки, де він бував під час канікул, і від коханої матері, яка любила наспівувати народні мелодії у супроводі фортепіано. Пісня промовляла про героїчне минуле народу, про гірку долю закріпаченої України... Спогади дитинства і юності Словацький втілював потім у кращих своїх творах, зокрема в поемі «Година роздумів». Образ «чудового родинного міста» Кременця по-

ет проніс через усе своє життя.

Де б не бував Словацький: в Парижі чи в Женеві, в Лондоні чи в арабських країнах, — він завжди носив у своєму серці зігріті любов'ю картини рідного краю. Немов передрікаючи свою долю емігранта, в листі від 17 березня 1831 р. він писав: «Моя кохана мамо, чудову країну залишив я і, мабуть, уже ніколи до неї не повернуся». Але поет ще не раз повертався на батьківщину своїм вогненним словом, палким закликком до революційної боротьби.

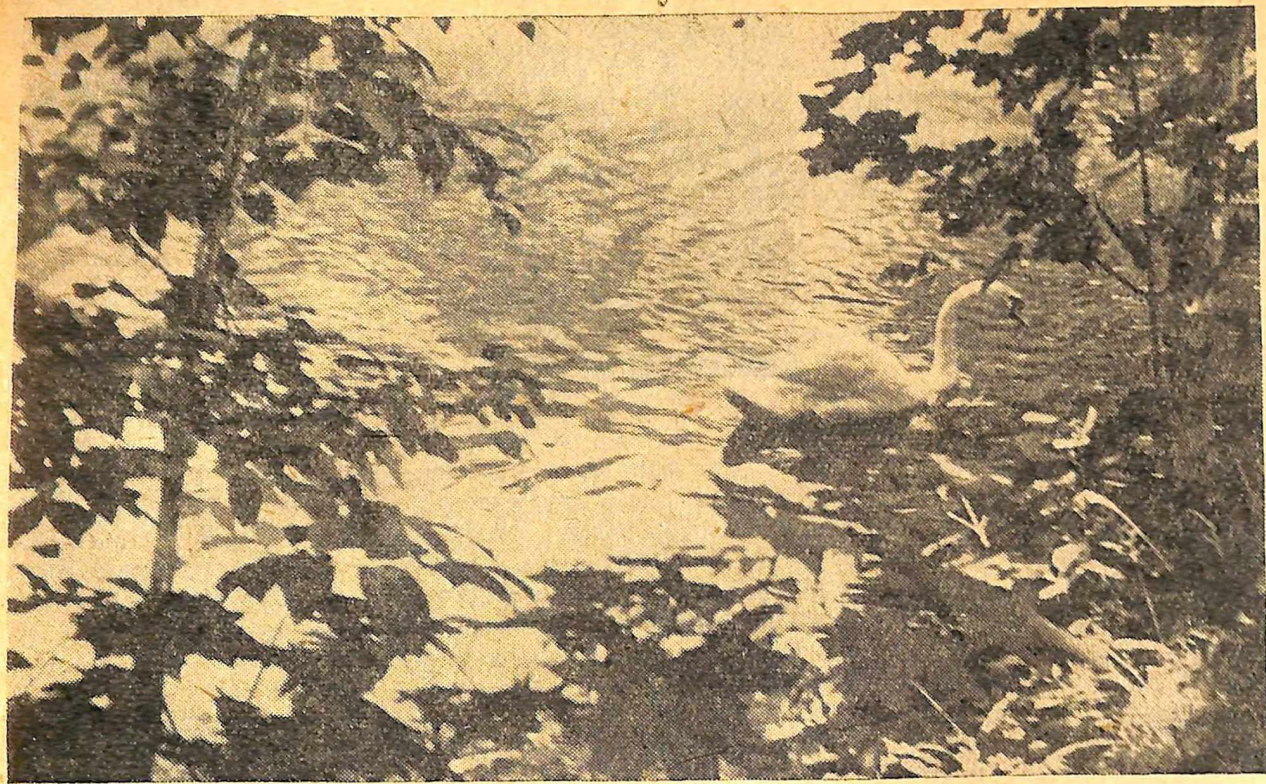
Ю. Словацький був не тільки співцем природи «волинської Швейцарії», далеким від знання «політичних стосунків на Україні», як це любили писати польські буржуазні літературо-

знавці. Він у числі перших поляків визнав право українського народу на незалежний політичний розвиток. Як і кращі представники польської еміграції (Т. Кремповецький, С. Ворцель, С. Гоцинський), Словацький відстоював ідею дружби слов'янських народів. В єдності дій польського і українського народів він вбачав запоруку перемоги над чорними силами монархічної й клерикальної реакції.

Ще в роки свого перебування на Волині й Поділлі, під час подорожі по Україні 1827 року, коли він побував в Одесі, Тульчині й Умані, Словацький вивчав життя нашого народу, цікавився піснями і переказами про героїчне минуле, особливо про Хмельниччину і Коліївщину.

З великою любов'ю ставився

Словацький до української історії та фольклору. Народні пісні він вважав «підвалиною літератури майбутнього». Повідомляючи про успіх української пісні в Парижі (у перекладах В. Со-вінського), Словацький просив матір надсилати йому маловідомі народні пісні з нотами. В поемі «Беньовський» він з захопленням писав про українські думи та історичні пісні. Не дивно, що українська тематика з самих початків органічно ввійшла в творчість поета. 17-річний студент Віленського університету пише в дусі народної творчості «Українську думу». Цей ранній твір поета дуже близький до балади Т. Г. Шевченка «Причинна». Словацькому належить ціла низка творів, присвячених Україні: «Пісня козацької дівчини» (1829), «Змій» (1831), «Король Ляда-

Три роки тому я тяжко захворів на серйозне ускладнення після поранення, яке я одержав на фронті під час Великої Вітчизняної війни. А до хвороби я працював вчителем і заочно вчився в Кам'янець-Подільському педагогічному інституті.

Лікують мене в Київському госпіталі інвалідів Великої Вітчизняної війни.

Незважаючи на хворобу, тут же в госпіталі я продовжую заочно вчитися. Це можливо тільки в нашій країні, де людину не залишають в біді, де в неї завжди знайдуться справжні, вірні друзі.

Екзамен і заліки в мене приймають викладачі Київського педагогічного інституту імені О. М. Горького. До мене приїжджають заступник директора по заочному навчанню О. Білий, завідувач кафедри російської літератури Л. Карлов, методистка А. Малайчук, викладачі Р. Сидоренко, Ю. Полудненко, В. Калюжна, О. Кардаш, В. Моренець, Ф. Грім, П. Хропко та інші. Велике спасибі вам, вірні друзі!

С. ГРУХОВСЬКИЙ,
студент-заочник IV курсу,
інвалід I групи.

(«Вечірній Київ» від 9 вересня 1959 року).

У нашому інституті на багатьох кафедрах щороку закінчують навчання в аспірантурі молоді науковці найрізноманітніших фахів. Керуючись постановами XXI з'їзду партії, який поставив перед радянською вищою школою високі завдання підвищення науково-теоретичного рівня молодих спеціалістів, кафедри дбають про підготування і публікацію окремих розділів дисертаційних робіт аспірантів.

Доброю традицією, що встановилася в інституті, є видання тематичних збірників наукових праць аспірантів.

Нещодавно з'явився 31-й том «Наукових записок», присвячений проблемам українського і російського мовознавства та української і російської літератури.

ВІРШІ ПОЧАТКІВЦІВ

Сім'я комсомольська

Сім'я комсомольська!
Родина палка!
Як цвіт, незвичайна,
як дружба, багата...
В моєму ти серці живеш
отака, —
На слово скупа і у праці
завзята.
Тобою пишалися змалку,
як діти.
Горіли у нас, як веселки,
краватки.

Сьогодні нам разом з тобою
радіти,
Косити пшеницю і ставити
палатки,
І сісти навколо багаття
рудого,
І мріяти, що місто збудуєм
тут нове,
І більше для мене не треба
нічого,
Моя Комсомоліє, сестра
чудова!...

НАША ЮНІСТЬ

Наша юність лебедями
білими
І орлами у високості смілими
Понад світом крила
поздїймала,
Йй земного простору замало.

І вона, гаряча, невидюча,
Досягти планет спішить кризь
тучу.
Йй не треба гїда й маяка:
Наша юність з прадїда така.

З ТОБОЮ Я...

З тобою я, мій інституте,
І з вами, друзі всі мої.
Проте не в змозі позабути
Далекі села і гаї,
Де праця шириться у осінь,
Де скоро будуть весілля;

Земляцтво в гості мене
просить, —
Чекай учителем, земля!
Іван ШІСТКА,
студент I курсу мовно-
літературного факультету.

Так, питанням українського мовознавства, зокрема синтаксисові, присвячені статті В. Войцехівської і Г. Довженко. В. Войцехівська розглядає висвітлення придієслівного керування у вітчизняній мовознавчій літературі, систематизує погляди видатних лінгвістів XIX—XX ст. У статті Г. Довженко зроблено ряд спостережень над порівняльними синтаксичними конструкціями в сучасній українській літературній мові. Наведені численні приклади дозволили авторів зробити висновок, що порівняльні конструкції з синтаксичного погляду можуть бути і членами простого речення і підрядними порівняльними реченнями.

С. Регушевський опублікував цікаву своїм фактичним матеріалом статтю «Граматична термінологія в наукових і публіцистичних працях І. Я. Франка». Він на конкретних прикладах показав, що хоч у І. Франка й немає повного комплексу лінгвістичних термінів, бо в нього немає спеціальних праць з граматик і фонетики, проте в його наукових і публіцистичних творах, в його листах вживається значна кількість мовознавчих термінів.

Питанням лексики й фразеології української літературної мови присвячено дві статті. Н. Титаренко аналізує лексику і фразеологію «Народних опові-

дань» Марка Вовчка, показуючи, що видатна письменниця широко використовувала в своїх творах лексику розмовнонародну і фольклорну, переважно пісенну. Стаття Н. Яценко «Суспільно-політична лексика в художніх творах П. А. Грабовського» цікава і конкретними прикладами, і влучними спостереженнями дослідниці про розширення поетом української суспільно-політичної лексики за рахунок інших шарів.

Звертають на себе увагу статті, присвячені літературознавчим проблемам. М. Гнатюк розглядає фольклорну основу позитивних образів поема Т. Г. Шевченка «Гайдамаки», показує, що поет переніс у свій твір фольклорну оцінку гайдамаків як героїв визвольної боротьби. В. Олійник зробив спробу систематизувати вислови про літературу Степана Васильченка й дати характеристику його літературно-критичних поглядів. Обидві статті відзначаються самостійністю дослідження, свіжістю матеріалу.

Л. Качуренко в своїй статті робить аналіз ранніх оповідань І. Микитенка. В. Шишло дослідження присвятила визначенню центральної теми довоєнної творчості С. Скляренка.

Стаття І. Проценка — «Повість Марка Вовчка «Кармелюк» у 8 класі» — цікава і для істориків літератури і для методистів, зокрема вчителів середньої школи. Автор докладно характеризує образ борця за народні інтереси, звертає увагу

на манеру письма Марка Вовчка, дає слушні методичні вказівки.

Три статті збірника присвячені проблемам російського мовознавства. Так, В. Калюжна говорить про роль порядку слів при стилістичному виділенні визначень (на матеріалі роману М. Шолохова «Тихий Дон»). Стаття К. Павлової характеризує деякі особливості мовного стилю публіцистичних творів О. М. Горького радянського періоду, а Н. Нечаєва аналізує якісні прислівники в російських повістях XVIII ст.

Серед статей аспірантів кафедри російської літератури виділяються дослідження Ю. Полудненка «Розвиток російського мореплавства і морська тема в російській дожовтневій літературі» та І. Баранова «Українська тема в художній творчості Короленка 80-х років». Стаття І. Баранова, зокрема, цікава тим, що на конкретному матеріалі піднімає питання російсько-українського літературного єднання.

Л. Сухоставська, розглядаючи роман Н. Златовратського «Устои», робить наголос на селянській темі, а О. Саушкін звертає головну увагу на такий засіб створення образу в трилогії О. Толстого «Ходіння по муках», як портрет.

Як бачимо, проблематика збірника досить широка. Хоч і не завжди всі питання розкриті з всебічною глибиною, але статті дозволяють говорити про те, що молоді науковці сумлінно підходять до опрацювання невисвітлених тем.

П. ХРОПКО.

ви» (1832), «Ян Казимір» (1839), «Беньовський» (1841—1846), «Срібний сон Саломей» (1843—1844) та ін. Звертаючись до історичних сюжетів, Словацький, як і К. Рилеєв, А. Міцкевич, Т. Шевченко, хотів на прикладі героїчного минулого виховувати у сучасників дух протесту проти колоніальної політики самодержавства. З симпатією писав польський поет про російських дворянських революціонерів-декабристів (драми «Ангеллі», «Фантазії»). У поемі «Беньовський» він дав високу оцінку гайдамацькому рухові XVIII ст., як рухові гноблених проти гнобителів, осудивши тих польських письменників, що дивилися на гайдамаччину, як на «безчинства хлопів». Україна у Словацького виступає переважно з означеннями «невесела», «сму-

на», «зажурена». Навіть небо її нахмарене, мглисте. Але Словацький вірив, що народ розвіє пільму неволі, що «Україна колись воскресне» (поема «Вавіла»). То була віра великого друга України в майбутнє нашого краю.

Багатьма мотивами і темами творчість Словацького перекується з поезією Т. Г. Шевченка. Польський поет високо оцінював волелюбну вдачу українського народу.

Твори Юліуша Словацького вже давно стали близькими українському читачеві. Перші переклади на українську мову його поем «Батько зачумлених» і «У Швейцарії» здійснив у 1876 р. західноукраїнський поет І. Верхратський. М. Старицький на початку XX ст. вибрав для перекладу і популяризації найбільш революційні тво-

ри Словацького «Гімн», «Кулик».

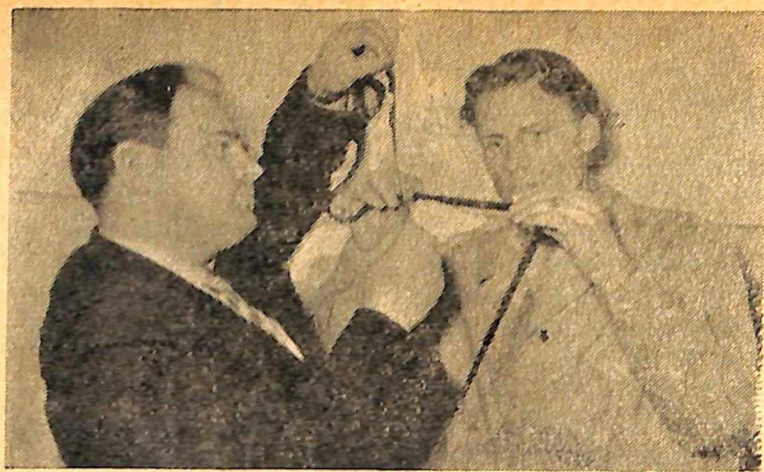
Своїм революційним словом Ю. Словацький заслужив повагу багатьох поколінь. Він був, за словами Ів. Франка, «улюбленим поетом молоді, володарем її дум і почуттів». Незадовго до смерті Словацький радо сприйняв звістку про революційні події в Європі 1848 р., а у вірші «І вийдуть сто робітників» привітав майбутні виступи пролетаріату.

...З кожним днем все міцнішою стає дружба соціалістичної Польщі і Радянської України. Ця монолітна дружба вільних народів — славний пам'ятник кращим синам минулого, які віками мріяли і боролись за єдину братерську сім'ю слов'янських народів.

М. ГНАТЮК.

Весело і змістовно провели свої літні канікули студенти інституту. На фото ви бачите студенток III курсу дошкільного факультету на Дворцовій площі в Ленінграді.

У минулому навчальному році студентами-кіноаматорами під керівництвом викладачів кафедри навчального кіно було знято короткометражний кінофільм, в якому відбиті різноманітні сторони інститутського життя.

На фото: викладач кафедри навчального кіно Д. Ляшенко і студент педагогічного факультету В. Орловський за монтажем кінофільму.

Фото М. Шуряка.

На шлюпках по Дніпру

В цьому році значно по-жвавішала свою роботу секція морських шлюпок, організована при комітеті ДТСААФ інституту. Наприкінці 1958—59 навчального року секція мала три команди — дві жіночі і одну чоловічу, які брали активну участь спочатку в районних змаганнях, а потім і в міських міжвузівських. Всі команди були нагороджені дипломами I та II ступеня Сталінського райкому ДТСААФ.

Комітетом ДТСААФ інституту на кошти, виділені профкомом в порядку нагороди кращій команді за хороші досягнення в змаганнях, в серпні місяці був організований і проведений п'ятиденний похід на шлюпках під парусами вгору по Дніпру.

Мету походу визначила його назва: спортивно-оздоровчий, агітаційно-пропагандистський. Ця назва себе виправдала. Члени секції значно підвищили свою спортив-

ну майстерність, ширше ознайомились і укріпили свої навички в управлінні морською шлюпкою та її парусним озброєнням.

Незважаючи на брак часу, відведеного на підготовку походу і на відсутність деяких членів секції, похід на двох ялах розпочався вчасно.

Прохолода ночі, вартування біля вогнища, задимлена їжа, розбивка палаток, сильний зустрічний вітер, незвичні команди, швидке і чітке їх виконання — все це підтримувало бадьорий настрій, вимагало суворої дисципліни і, безсумнівно, надовго залишиться в пам'яті учасників шлюпочного походу.

Під час походу були проведені змагання між командами ялів. На пологому березі Дніпра в невеличкій балці були проведені змагання з стрільби з малокаліберної гвинтівки. Чемпіоном серед хлопців став В. Климен-

ко, а серед дівчат — Т. Васильчук.

Вівся щоденник походу, знайшлася робота і фотолюбителям.

Хвиною стороною походу, незважаючи на хороші результати, є його поспішна підготовка. І тому до майбутнього двотижневого походу, що заплановано провести наступного літа, треба починати готуватися зараз. Секція продовжує свою роботу. Вже провадяться тренування на Дніпрі.

Парусний спорт — важкий і дуже цікавий вид спорту. Він не тільки тренує мускули, але й виховує інші корисні якості: волю до перемоги, стійкість у переборенні перешкод, вміння орієнтуватися у обстановці. Тільки вперед, навіть проти вітру — таке основне прагнення спортсмена-шлюпочника.

В. МАЛОГОЛОВЕЦЬ,
студент фізико-математичного факультету.

На фото: учасниці шлюпочного походу біля будинку інституту.

ПРО ВСЕ ПОТРОХУ

♦ Цікавий випадок стався у Лайнінгу (Мічиган). У шлюнку вбитого бика було знайдено багато різних предметів: автомобільну шину, гумову ланцюжок для ключів, пластмасову сумку, розбиту пляшку, штучні зуби.

♦ Найбільш цікаве озеро в світі, щодо складу води, знаходиться на Кілдійському острові у північній частині СРСР. Вода його поділяється на 5 шарів. Перший шар — прісна вода, яка утворюється від танення

льодовиків та внаслідок атмосферних опадів, заселена звичайними рибами — мекканцями прісної води. Другий шар — вода солонувата, заселена медузами та ракоподібними. В третьому шарі — з морською солоною водою — живуть дрібні морські риби, актинії та морські зірки. В четвертому шарі — з водою червоного кольору — живуть численні бактерії. П'ятий шар містить у собі сірководень.

♦ За найстарішу квітку

можна вважати троянду в німецькому місті Гілдесхайм. Вік троянди визначено у 800—1000 років. Троянда продовжує цвісти.

♦ Недалеко від Калінінграда буде споруджено перший радянський океанський акваріум, який буде штучним резервуаром для вивчення океанських риб та тварин. Цей акваріум буде складатися з 50 басейнів, які матимуть мікроклімат, подібний природним умовам різних морів і океанів земної кулі.

Праця, спорт, відпочинок

якому теж працювали наші студенти.

З новими силами, добре відпочивши, ми повернулись в рідний інститут. Тут на нас чекають не менш захоплюючі справи.

А. СЬОМИК,
студент IV курсу фізико-математичного факультету.

Шістдесят спортсменів інституту відпочивали влітку в спортивному оздоровчому таборі. Тут вони мали змогу удосконалити свою спортивну майстерність, набратися сил для нових вирішальних спортивних поєдинків.

В таборі працювали секції легкої атлетики, гімнастики, фехтування, плавання тощо.

Баскетболісти мали змогу по-знайомитися з грою збірної команди республіки з баскетболу, яка тренувалась в таборі, готуючись до поїздки на II спартакіаду народів СРСР.

Активну участь взяли наші спортсмени в міжтабірній спартакіаді. За час перебування в таборі 10 студентів навчилися плавати.

Та не тільки спортом займалися наші товариші. Ще перед від'їздом всі були готові до праці. Більшість наших студентів відпрацювала по 80 годин. Види робіт були різні: впорядковували території табору та спортивних майданчиків, будували причал, холодильник тощо.

Кожен з нас мав змогу добре відпочити. В нашому розпорядженні було більше 20 човнів, телевізор, танцювальний майданчик, систематично демонструвалися кінофільми. Перед нами виступили члени товариства по розповсюдженню наукових і політичних знань з лекціями на етичні, політичні та естетичні теми. Працював гурток художньої самодіяльності. В

В канікулярний період не припиняла занять секція спортивної гімнастики (тренер В. Рознюк).

На фото: студентка II курсу Є. Бондарчук на тренуванні.

Мистецтво — це мир

Мир! Це заповітне слово сьогодні на устах мільйонів, у серці кожної простої людини. Людство сповнене надій. І не випадково всі народи вітають пом'якшення «міжнародного клімату», вітають, зокрема, зустрічі глав двох наймогутніших держав — СРСР і США, що мають відбутися у вересні — жовтні цього року. Радісно відмітити, що організація двох взаємних виставок в Москві і Нью-Йорку, без сумніву, дала свої позитивні наслідки. А культурний взаємобмін і обмін туристами! Все це якимось зближує країни, розбиває криги льоду, що утворилися за останні 15 років.

Хочу розповісти про визначну подію в культурному житті столиці України — виступ Нью-Йоркського симфонічного оркестру.

Нещодавно мені довелося слухати в майстерному виконанні цього колективу твори видатних композиторів XIX і XX століть, а саме: Бетховена, Равеля, Берліоза, Стравинського, Чайковського і Шостаковича.

Бетховен — найвидатніший з композиторів XIX століття —

близький і дорогий нашій сучасності. Віками буде звучати його неповторна «апостольська» музика в серцях мільйонів людей. Вона буде відкривати нашим нащадкам зміст життя, віру в можливість повної насолоди всіма його принадами.

Коли я слухав концерт для фортепіано, скрипки і віолончелі з оркестром Бетховена у виконанні американських митців, в моїй уяві виникали картини безхмарного, синього, весняного неба, сяйво сонця, цвітіння і пахощі квітів, радісні обличчя людей. І по асоціації в пам'яті виникли слова талановитого радянського поета В. Маяковського: «Життя — прекрасне». Цим же ствердженням пройнятий і весь твір генія музики.

Ідучи з концерту, я думав: для чого народам війна? Чи не краще сказати словами з дев'ятої симфонії Бетховена так:

«Обійміться, мільйони!
Досить сліз, досить горя!».

О. ЛУТОВ,
студент мовно-літературного факультету.

В. о. редактора П. ХРОПКО.